

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายประกาศและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

กฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

กฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่มีความสำคัญคือพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครอง ส่งเสริมและสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุที่สำคัญ และเมื่อได้มีประกาศใช้บังคับ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้ออกระเบียบ ออกประกาศ เกี่ยวกับผู้สูงอายุขึ้นบังคับใช้เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งจะได้ยกกฎหมายหลักและกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

เหตุผลในการประกาศใช้ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยมีหลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดคำนิยาม

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนผู้สูงอายุ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

“รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ

2. กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติเรียกโดยย่อว่า “กผส.” ประกอบด้วย

(1) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(3) ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(4) ปลัดกระทรวงต่าง ๆ เช่น ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงาน เลขาธิการ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขานุการสภาอากาศไทยเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนไม่เกินห้าคน

3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการผู้สูงอายุ สรุปได้ดังนี้

(1) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

(2) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการพัฒนาผู้สูงอายุ

(3) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น การบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุน กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุ กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุน กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน

4. ให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุและอำนาจหน้าที่

ให้สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่างๆเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

(2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(3) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

(4) สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(5) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(6) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

5. ให้การคุ้มครองส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

(6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

(7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

(8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

(9) การให้คำแนะนำปรึกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว

(10) การจัดที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

6. การจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุและคณะกรรมการบริหารกองทุน

6.1 ให้จัดตั้งกองทุนในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เรียกว่า "กองทุนผู้สูงอายุ" เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุ

6.2 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการผู้ อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงบประมาณผู้แทนกรมบัญชีกลางและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนห้าคนในจำนวนนี้ ต้องเป็นผู้แทนองค์กรของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคนผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคนและผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการระดมทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ผู้ อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นกรรมการและเลขานุการ

7. การลดหย่อนภาษี

7.1 ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุนมีสิทธินำไปลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้ หรือได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่บริจาคแล้วแต่กรณี

7.2 ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพผู้นั้นมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 แล้ว ได้มีประกาศ ระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังนี้

1. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

1.1 กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการเรื่อง การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข

1.2 กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่อง การศึกษา ศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับการเินชีวิต

1.3 กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การประกอบอาชีพหรือฝึอาชีพที่เหมาะสม

1.4 กระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในยานพาหนะและการช่วยเหลือด้านค่าโดยสาร

1.5 กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่อง การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี

1.6 กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่องการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ และการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

1.7 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่อง การอำนวยความสะดวกสถานที่ท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

1.8 กระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่องการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ ฯ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

1.9 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเรื่อง

- 1) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การร่วมกลุ่มในลักษณะเครือข่าย
- 2) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในการบริการสาธารณสุขอื่น ๆ
- 3) การช่วยเหลือผู้ซึ่งอาจซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง
- 4) การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางแก้ไขปัญหาคอขวด
- 5) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- 6) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

ต่อมาหน่วยงานที่รับผิดชอบตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศเพื่อให้ดำเนินการตามความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ประกาศกระทรวงคมนาคม

ก. อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะในความรับผิดชอบ เช่น ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณสุขอื่น

ข. ลดอัตราค่าโดยสารยานพาหนะ

(2) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ก. จัดบริการข้อมูลข่าวสารให้ครอบคลุมการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการทำข้อมูลทางการศึกษา กึ่งกอบรมสำหรับผู้สูงอายุ

ข. จัดบริการการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ

ค. สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ

ง. ส่งเสริมให้หน่วยงานสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อ ผู้สูงอายุ

จ. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนแก่ผู้สูงอายุ

ฉ. กู้มครองการผลิตสื่อความรู้และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้สูงอายุในการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงอุดมศึกษา

ช. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตงานวิจัยเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้ผู้สูงอายุ

(3) ประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ก. ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดดำเนินการดังนี้

ก) จัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ ให้บริการผู้สูงอายุไว้เป็นสัดส่วนในสำนักงาน

ข) ให้บริการแก่ผู้สูงอายุเป็นลำดับต้นหรือเป็นกรณีพิเศษ โดยเน้นบริการแบบเบ็ดเสร็จ

ค) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น รถเข็นนั่ง ไม้เท้า ราวอุปกรณ์ในห้องน้ำ

ง) จัดทำแผนผังช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

จ) เป็นศูนย์กลางในการประสานขอความร่วมมือ รวมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัดให้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

ฉ) จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ เช่นการออกหน่วยเคลื่อนที่

ข. ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการดำเนินการ ดังนี้

ก) จัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ ให้บริการผู้สูงอายุไว้เป็นสัดส่วนในสำนักงาน

ข) ให้บริการแก่ผู้สูงอายุเป็นลำดับต้นหรือเป็นกรณีพิเศษ โดยเน้นบริการแบบเบ็ดเสร็จ

ค) จัดตั้งอำนาจความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น รถเข็นนั่ง ไม่ทำราวอุปกรณ์ในห้องน้ำ

ง) จัดทำแผนผังช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

จ) เป็นศูนย์กลางในการประสานขอความร่วมมือ รวมทั้ง รมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัดให้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

ฉ) จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ เช่นการออกหน่วยเคลื่อนที่

ช) จัดทำมาตรฐานในการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์

ซ) จัดสถานที่ของหน่วยงานให้ผู้สูงอายุจัดกิจกรรม หรือประชุม หรือเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานของผู้สูงอายุ

ค. ให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สนับสนุนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนภายใต้การสนับสนุนและกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เฝ้าระวังปัญหาของผู้สูงอายุและครอบครัว

ง. ให้การเคหะแห่งชาติ จัดสถานที่และให้มีอุปกรณ์สำหรับบริการผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยในพื้นที่ของชุมชนการเคหะแห่งชาติ

ฉ. ให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือ รวมทั้ง รมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

ฉ. ให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยากจนและประสบปัญหาในการเดินทางมาขอรับบริการ โดยทำหน้าที่รับเรื่อง สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประสานการจัดพาหนะเดินทางนำผู้สูงอายุไปรับบริการหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

(4) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ ดังนี้

ก) ให้จัดช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วยนอก

ข) กำหนดขั้น ตอนและระยะเวลาในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ โดยปิดประกาศไว้ให้ชัดเจนและให้มีการประชาสัมพันธ์ในระหว่างให้บริการด้วย

(5) ประกาศกระทรวง

ก) จัดให้มีมาตรฐานการให้บริการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุในพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ หอศิลป์ และสถานที่จัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ข) ลดอัตราค่าเข้าร่วมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความเหมาะสม

ค) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ง) รณรงค์ให้ประชาชนเน้นถึงความเหมาะสมและตระหนักถึงการให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ หอศิลป์ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

(6) ประกาศกระทรวงยุติธรรม

ก. ให้คำแนะนำ ปกป้อง ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และประสานงานกับสภานายความในการจัดหาทนายความว่าต่างแก่ต่างคดี

ข. ประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่พึงมีและตามความจำเป็นในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในการว่าต่างแก่ต่างคดี

ค. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพตามที่กฎหมายกำหนดแก่ผู้สูงอายุ

(7) ประกาศกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ก. กำหนดมาตรฐานการบริการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุในสถานที่ท่องเที่ยว หรือสนามกีฬา หรือสถานออกกำลังกายอื่น ๆ

ข. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนสนับสนุนการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัยและลดอัตราค่าเข้าชม การร่วมกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในสถานที่ท่องเที่ยว สนามกีฬาหรือสถานออกกำลังกาย

ค. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

ก) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

ข) จัดให้มีบริการและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมยามว่างและการพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุ

(8) ประกาศกระทรวงแรงงาน

คุ้มครอง ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ดังนี้

ก. ให้สำนักงานจัดหางานทุกแห่งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและบริการจัดหางานที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ

ข. จัดอบรมทักษะอาชีพหรือฝึกอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุตามอัธยาศัย

ค. ให้มีศูนย์กลางข้อมูลทางการอาชีพและตำแหน่งงานสำหรับผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ ณ สำนักงานจัดหางานทุกแห่ง

ง. จัดหาอาชีพที่เหมาะสมตามควรแก่ศักยภาพให้แก่ผู้สูงอายุ

(9) ประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมฯ

ก. ให้ผู้สูงอายุหรือญาติ หรือผู้อุปการะ ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยื่นคำร้องขอรับความช่วยเหลือกรณีผู้สูงอายุประสบปัญหาเดือดร้อนและมีความจำเป็นในเรื่องต่อไปนี ที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่มได้

ข. ให้มีการช่วยเหลือ ดังนี้

เรื่องที่พักอาศัย ให้เข้ารับบริการในศูนย์บริการผู้สูงอายุ หรือเข้าอยู่ในความอุปการะของสถานสงเคราะห์คนชรา หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม

เรื่องอาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่ม ให้พิจารณาเป็น เงิน อาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่ม ไม่เกินวงเงินครั้งละสองพันบาทและช่วยได้ไม่เกินสามครั้งต่อปี โดยถือตามปีงบประมาณ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 และมาตรา 80 ดังนี้

มาตรา 54 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาค ของหญิงและชาย ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

พระราชบัญญัติ

ผู้สูงอายุ

พ.ศ. 2546

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

เป็นปีที่ ๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ผู้สูงอายุ" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนผู้สูงอายุ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

"รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ" หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า "กผส." ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขาธิการสภาภาษาไทยเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนไม่เกินห้าคน

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเอกชนตาม(๕) ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งองค์กรเอกชนได้เลือกกันเองและการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรเอกชนให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ โดยให้กรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ดำเนินการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการตาม (๖)

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมี การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่มิ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมี วาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่ม ขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๖ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติ เสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๗ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่ง หนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รอง ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มา ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็น ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง เสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าปีละสองครั้ง

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือ ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำมาตรา ๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน สถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

(๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักตาม (๑) ตลอดจนประสานงานติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักดังกล่าว

(๓) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการพัฒนาผู้สูงอายุ

(๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๐ (๑)

(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามมาตรา ๒๐ (๒)

(๖) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๐ (๓)

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงินการจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๑

(๘) กำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี ให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(๑๐) เสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๑) พิจารณาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามที่พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๐ ให้สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(๓) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

(๔) สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(๕) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนหลักของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว รายงานต่อคณะกรรมการ

(๗) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๑ ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

(๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(๔) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(๕) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

(๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

(๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

(๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

(๙) การให้คำแนะนำปรึกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคอขวด

(๑๐) การจัดที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

(๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำ เนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อ นายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของกระทรวงหรือ ทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและ รัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำ เนินการทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความสัมพันธ์กับภารกิจหลักและปริมาณงานในความรับผิดชอบรวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนประกอบด้วยเป็นสำคัญ

การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานตาม วรรคสองดำ เนินการให้โดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ การเรียกร้อยสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ของผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่บัญญัติไว้ใน กฎหมายอื่น

มาตรา ๑๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้น กองทุนหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและ พิตักย์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุเรียกว่า "กองทุนผู้สูงอายุ" เพื่อเป็นทุนใช้ จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๔) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือ โคนิติกรรมอื่น

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๑๕ เงินและดอกผลตามมาตรา ๑๔ ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็น รายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๖ ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุนมีสิทธินำไปลดหย่อนในการ คำนวณภาษีเงินได้ หรือได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่บริจาคแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๗ ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพผู้นั้นมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน ประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลางและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนห้าคนในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์กรของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคนผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งคน และผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการระดมทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งการพ้นจากตำแหน่งการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นการประชุมและการแต่งตั้งคณะกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) พิจารณานุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำ งบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนในรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

ประกาศ หรือระเบียบเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุให้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และเพื่อให้ได้กฎหมายที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ออกประกาศกำหนดให้หน่วยงานเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้ โดยให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคุ้มครอง ส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นกรม และราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ข้อ ๒ ให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษตามมาตรา ๑๑ (๑)

ข้อ ๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตตามมาตรา ๑๑ (๒)

ข้อ ๔ ให้กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมตามมาตรา ๑๑ (๓)

ข้อ ๕ ให้กระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในยานพาหนะ และการช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสมตามมาตรา ๑๑ (๕) และ (๖)

ข้อ ๖ ให้หน่วยงานของรัฐยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐตามมาตรา ๑๑ (๗)

ข้อ ๗ ให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีตามมาตรา ๑๑ (๘)

ข้อ ๘ ให้กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) เรื่อง การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ตามมาตรา ๑๑ (๕)

(๒) เรื่อง การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมตามมาตรา ๑๑ (๑๑)

ข้อ ๙ ให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกสถานที่ท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการตามมาตรา ๑๑ (๑๓)

ข้อ ๑๐ ให้กระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่อง การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวก ด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุฯ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามมาตรา ๑๑ (๑๓)

ข้อ ๑๑ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เรื่อง การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การร่วมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชนตามมาตรา ๑๑ (๔)

(๒) เรื่อง การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในการบริการสาธารณะอื่นตามมาตรา ๑๑ (๕)

(๓) เรื่อง การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้งตามมาตรา ๑๑ (๘)

(๔) เรื่อง การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางการแก้ไขปัญหาคอขวดตามมาตรา ๑๑ (๙)

(๕) เรื่อง การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
ตามมาตรา ๑๑ (๑๐)

(๖) เรื่อง การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีตามมาตรา ๑๑ (๑๒)

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่
ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษพ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ และมาตรา ๑๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๒ แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้หน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยบริการในระดับโรงพยาบาลของรัฐให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วยนอก

(๒) กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ โดยปิดประกาศไว้ให้ชัดเจนและให้มีการประชาสัมพันธ์ในระหว่างให้บริการด้วย

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

สุขชัย เจริญรัตนกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ ตอนที่ ๔๕ ง/ หน้า ๑/๗ มิถุนายน ๒๕๔๘

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน
การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑๐) ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๑๑ (๕) ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง"

ข้อ ๒ ผู้จะได้รับสิทธิตามประกาศนี้ หมายถึง ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อนและมีความจำเป็นในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ที่พักอาศัย
- (๒) อาหาร
- (๓) เครื่องนุ่งห่ม

ข้อ ๓ ให้บุคคลหรือองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ญาติหรือผู้อุปการะ ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานพยาบาล สถานีตำรวจ แจ่งหรือยื่นคำขอรับความช่วยเหลือให้แก่ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนและมีความจำเป็น โดยยื่นคำขอ

(๑) ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่นต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ข้อ ๔ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๓ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีอำนาจในการขอหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้สูงอายุเป็นผู้ยื่นคำขอด้วยตนเอง ให้นำบัตรประจำตัวประชาชน หรือทะเบียนบ้านพร้อมสำเนามาแสดง

(๒) กรณีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุ จะต้องนำหลักฐาน ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้าน พร้อมสำเนาของผู้ยื่นคำขอ และของผู้สูงอายุมาแสดง

กรณีตาม (๑) และ (๒) หากผู้สูงอายุไม่มีหลักฐานดังกล่าว ให้มีหนังสือรับรองว่าผู้สูงอายุมิถิ่นที่อยู่ในพื้นที่นั้นจริงจากนายทะเบียนท้องถิ่น พนักงานปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน ตามที่ทางราชการให้การรับรองหรือแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี

การพิจารณาอนุมัติในการช่วยเหลือ ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ในจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

แบบคำขอให้เป็นไปตามที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

ข้อ ๕ ให้มีวิธีการช่วยเหลือ ดังนี้

(๑) ปัญหาเรื่องที่พักอาศัย ให้เข้ารับบริการในศูนย์บริการผู้สูงอายุ หรือเข้าอยู่ในความอุปการะของสถานสงเคราะห์คนชรา หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม

(๒) ปัญหาเรื่องอาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่ม ให้พิจารณาช่วยเหลือเป็น

(ก) เงิน

(ข) อาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่ม

การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อนเรื่องอาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่มให้พิจารณาช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสม ไม่เกินวงเงินครั้งละสองพันบาทและจะช่วยให้ได้ไม่เกินสามครั้งต่อคนต่อปี โดยถือตามปีงบประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

สรอรรถ กลิ่นประทุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน
การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑๐) ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๑๑ (๕) ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ผู้สูงอายุตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

ข้อ ๒ ผู้จะได้รับสิทธิตามประกาศนี้ หมายถึง ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อนและมีความจำเป็นในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ที่พักอาศัย
- (๒) อาหาร
- (๓) เครื่องนุ่งห่ม

ข้อ ๓ ให้บุคคลหรือองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ญาติหรือผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานพยาบาล สถานีตำรวจ แจ้งหรือยื่นคำขอรับความช่วยเหลือให้แก่ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนและมีความจำเป็น โดยยื่นคำขอ

(๑) ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่นต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ข้อ ๔ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๓ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีอำนาจในการขอหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้สูงอายุเป็นผู้ยื่นคำขอด้วยตนเอง ให้นำบัตรประจำตัวประชาชน หรือทะเบียนบ้านพร้อมสำเนามาแสดง

(๒) กรณีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุ จะต้องนำหลักฐาน ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้าน พร้อมสำเนาของผู้ยื่นคำขอ และของผู้สูงอายุมาแสดง

กรณีตาม (๑) และ (๒) หากผู้สูงอายุไม่มีหลักฐานดังกล่าว ให้มีหนังสือรับรองว่าผู้สูงอายุมีถิ่นที่อยู่ในพื้นที่นั้นจริงจากนายทะเบียนท้องถิ่น พนักงานปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชน ตามที่ทางราชการให้การรับรองหรือแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี

การพิจารณาอนุมัติในการช่วยเหลือ ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ในจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

แบบคำขอให้เป็นไปตามที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

ข้อ ๕ ให้มีวิธีการช่วยเหลือ ดังนี้

(๑) ปัญหาเรื่องที่พักอาศัย ให้เข้ารับบริการในศูนย์บริการผู้สูงอายุ หรือเข้าอยู่ในความอุปการะของสถานสงเคราะห์คนชรา หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม

(๒) ปัญหาเรื่องอาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่ม ให้พิจารณาช่วยเหลือเป็น

(ก) เงิน

(ข) อาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่ม

การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อนเรื่องอาหารและ/หรือเครื่องนุ่งห่มให้พิจารณาช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสม ไม่เกินวงเงินครั้งละสองพันบาทและจะช่วยให้ได้ไม่เกินสามครั้งต่อคนต่อปี โดยถือตามปีงบประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

สรอรรถ กลิ่นประทุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง
การส่งเสริม และการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรง
แก่ผู้สูงอายุในการบริการสาธารณะอื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๕) มาตรา ๑๑ วรรคสาม และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบข้อ ๑๑ (๒) ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลง วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในการบริการสาธารณะอื่น”

ข้อ ๒ การบริการสาธารณะอื่น หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุน โดยได้รับความสะดวกและความปลอดภัยในการดำเนินการนี้

ข้อ ๓ ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

- (๑) จัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุไว้เป็นสัดส่วนในสำนักงาน
- (๒) ให้บริการแก่ผู้สูงอายุเป็นลำดับต้นหรือเป็นกรณีพิเศษโดยเน้นบริการแบบ เบ็ดเสร็จ
- (๓) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุเช่น รถเข็นนั่ง ไม้เท้าราว อุปกรณ์ ในห้องนี้
- (๔) จัดทำแผนผังช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

(๕) เป็นศูนย์กลางในการประสานขอความร่วมมือ รวมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัดให้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

(๖) จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ชน การออกหน่วยเคลื่อนที่

ข้อ ๔ ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการและหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุไว้เป็นสัดส่วนในสำนักงาน

(๒) ให้บริการแก่ผู้สูงอายุเป็นลำดับต้นหรือเป็นกรณีพิเศษโดยเน้นบริการแบบเบ็ดเสร็จ

(๓) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุเช่น รถเข็นนั่ง ไม้เท้าราว อุปกรณ์ในห้องน้ำ

(๔) จัดทำแผนผังช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

(๕) เป็นศูนย์กลางในการประสานขอความร่วมมือ รวมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัดให้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

(๖) จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ชน การออกหน่วยเคลื่อนที่

(๗) จัดทำมาตรฐานในการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์

(๘) จัดสถานที่ของหน่วยงานให้ผู้สูงอายุจัดกิจกรรม หรือประชุม หรือเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานของผู้สูงอายุ

ข้อ ๕ ให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สนับสนุนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ซึ่งเป็นองค์กรประชาชนภายใต้การสนับสนุนและกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เฝ้าระวังปัญหาของผู้สูงอายุและครอบครัว

ข้อ ๖ ให้การเคหะแห่งชาติ จัดสถานที่และให้มีอุปกรณ์สำหรับบริการผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยในพื้นที่ของชุมชนการเคหะแห่งชาติ

ข้อ ๗ ให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นศูนย์กลางในการประสานขอความร่วมมือ รวมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

ข้อ ๘ ให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยากจนและประสบปัญหาในการเดินทางมาขอรับบริการ โดยทำหน้าที่รับเรื่องสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นและประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประสานการจัดหาพาหนะเดินทางนำผู้สูงอายุไปรับบริการหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

สรอรรถ กลิ่นประทุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครองการส่งเสริม การสนับสนุน ผู้สูงอายุในการศึกษาและข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ อาศัยอำนาจตามประกาศ
สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ
ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ กระทรวงศึกษาธิการจึงออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุนผู้สูงอายุในการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร
ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ จัดให้มีการคุ้มครองการส่งเสริม การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับการศึกษา
และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ดังนี้

(๑) จัดบริการข้อมูลข่าวสารให้ครอบคลุมการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยรวมทั้งการดำเนินงานข้อมูลทางการศึกษาการฝึกอบรมสำหรับผู้สูงอายุ

(๒) จัดบริการการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ

(๓) สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการสำหรับผู้สูงอายุ

(๔) ส่งเสริมให้หน่วยงานสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนแก่ผู้สูงอายุ

(๖) คุ้มครองการผลิตสื่อความรู้และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้สูงอายุ

(๗) จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับผู้สูงอายุในการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงอุดมศึกษา

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตงานวิจัยเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้าน

ผู้สูงอายุ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

อดิศักดิ์ โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๘๑/หน้า ๔/๒๕ กันยายน ๒๕๔๗

ประกาศกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุน
ผู้สูงอายุในการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกสถานที่ท่องเที่ยว
และการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๕ แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้หน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุในการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกสถานที่ท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ”

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนส่งเสริมการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้สิทธิสำหรับผู้สูงอายุทุกคนในสถานที่ท่องเที่ยว หรือสนามกีฬา หรือสถานออกกำลังกายอื่นๆ

(๑) กำหนดมาตรฐานการบริการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุในสถานที่ท่องเที่ยว หรือสนามกีฬา หรือสถานออกกำลังกายอื่นๆ

(๒) ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกความปลอดภัยและลดอัตราค่าเข้าชม หรือการเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับผู้สูงอายุในสถานที่ท่องเที่ยว สนามกีฬา หรือสถานออกกำลังกาย

ข้อ ๓ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

(๑) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

(๒) จัดให้มีบริการและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมยามว่างและการพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

สนรชา คุณปลื้ม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ประกาศกระทรวงแรงงาน
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง
การส่งเสริม และการสนับสนุน
ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพและฝึกอาชีพที่เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สำนักงานจัดหางานทุกแห่งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและบริการจัดหางานที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ

(๒) จัดอบรมทักษะอาชีพหรือฝึกอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุตามอัธยาศัย

(๓) จัดให้มีศูนย์กลางข้อมูลทางการอาชีพและตำแหน่งงานสำหรับผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ ณ สำนักงานจัดหางานทุกแห่ง

(๔) จัดหาอาชีพที่เหมาะสมตามควรแก่อัตภาพให้แก่ผู้สูงอายุ

ข้อ ๓ สนับสนุนให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนมีส่วนร่วมเป็นผู้ดำเนินการฝึกอาชีพและประกอบอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ผู้สูงอายุโดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

อุไรวรรณ เทียนทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม
และการสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑๒) ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๑๑ (๖) แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินกฐตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันลงนามในประกาศนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุ หมายถึง การช่วยเหลือเป็นเงินในการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณีรายละสองพันบาท

ข้อ ๔ การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณีนี้ ผู้สูงอายุที่ตายต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(๒) มีสัญชาติไทย

(๓) มีฐานะยากจนตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกาศกำหนด หรือมีชื่ออยู่ในบัญชีสำรวจผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้สูงอายุผู้นั้นมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่อันเป็นแหล่งสำคัญในกรณีที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีต้องได้รับการรับรองว่าเป็นผู้สูงอายุฐานะยากจนจากพนักงานฝ่ายปกครอง หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชนตามที่ทางราชการประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี

(๔) ไม่มีญาติ หรือมี แต่ไม่สามารถจัดการศพตามประเพณี

ข้อ ๕ การยื่นคำขอให้บุคคลที่รับผิดชอบในการจัดการศพผู้สูงอายุยื่นคำขอได้ใน
ท้องที่ที่ผู้สูงอายุถึงแก่ความตายหรือท้องที่ตามข้อ ๔ (๑) ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอต่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- (๒) จังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จังหวัด

ข้อ ๖ การยื่นคำขอตามข้อ ๕ ให้ยื่นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ออกใบ
มรณบัตร

ข้อ ๗ ผู้ยื่นคำขอรับการสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุ ต้องนำต้นฉบับ
เอกสาร พร้อมสำเนาเอกสารดังกล่าวจำนวนสองชุดประกอบการยื่นคำขอ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใบมรณะบัตรของผู้สูงอายุ
- (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำขอ
- (๓) ทะเบียนบ้านของผู้สูงอายุ และผู้ยื่นคำขอ
- (๔) หนังสือรับรองตามข้อ ๔ รวมถึงรับรองว่าผู้ยื่นคำขอเป็นบุคคลที่รับผิดชอบ
ในการจัดการศพผู้สูงอายุ ซึ่งรับรองโดยพนักงานฝ่ายปกครอง หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือ
ประธานชุมชนตามที่ทางราชการประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ผู้ยื่นคำขอและผู้รับรองต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน

ข้อ ๙ ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และสำนักงานพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์จังหวัด ซึ่งได้รับคำขอรับการสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุดำเนินการ
ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานเอกสารตามข้อ ๗ เมื่อเห็นว่าคำขอพร้อมเอกสารประกอบ
ดังกล่าวถูกต้อง ก็ให้หน่วยงานที่รับคำขอนั้นพิจารณาตรงจ่ายเงินสงเคราะห์ในการจัดการศพ
ผู้สูงอายุ แก่บุคคลที่รับผิดชอบในการจัดการศพผู้สูงอายุ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

สรอรรถ กลิ่นประทุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประกาศกระทรวงวัฒนธรรม

เรื่อง การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ หอศิลป์ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๑๓) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๑๐ แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้หน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม จึงได้ออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงวัฒนธรรม เรื่อง การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ หอศิลป์ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม"

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม จัดให้มีการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนแก่ผู้สูงอายุ ดังนี้

(๑) จัดให้มีมาตรฐานการให้บริการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุในพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ หอศิลป์ และสถานที่จัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

(๒) ลดอัตราค่าเข้าร่วมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความเหมาะสม

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

(๔) รณรงค์ให้ประชาชนเน้นถึงความเหมาะสมและตระหนักถึงการให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ หอศิลป์ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

นางอุไรวรรณ เทียนทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประกาศกระทรวงคมนาคม
เรื่อง ให้นำหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม
กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครอง
การส่งเสริมและการสนับสนุนแก่ผู้สูงอายุในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อ ๕ แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้นำหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง ให้นำหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนแก่ผู้สูงอายุในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะ”

ข้อ ๒ ให้คณะกรรมการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะในสังกัดกระทรวงคมนาคม จัดให้มีการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนแก่ผู้สูงอายุ ดังนี้

(๑) อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสาธารณะในความรับผิดชอบ เช่น ในอาคาร สถานี ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น

(๒) ลดอัตราค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องนี้ ใดๆ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวในข้อ ๑ และออกประกาศกำหนดเพื่อให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๔ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการณรงค์ให้ประชาชนเน้นถึงความสำคัญ และตระหนักถึงการให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในการโดยสารยานพาหนะและขนส่งมวลชน

ข้อ ๕ ให้รายงานผลการปฏิบัติให้กระทรวงคมนาคมทราบเป็นระยะตามความ
เหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖

สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม